	Wymagania podstawowe, uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe, uczeń:
MUZYCZNE WSPOMNIENIA Z WAKACJI. KRYTERIA OCENY	• śpiewa w grupie refren *Zielonej piosenki*; • umie wymienić odgłosy dobiegające z otoczenia; • potrafi określić budowę *Zielonej piosenki*; • rozumie pojęcia i potrafi je wskazać w nutach: znak chromatyczny, metrum, przedtakt, łuk łącznik; • potrafi wyjaśnić termin – gestodźwięki i wykorzystać je przy piosence.	• śpiewa w grupie *Zieloną piosenkę*; • odróżnia dźwięki od szmerów dobiegające z otoczenia i wie, na czym polega różnica między nimi; • wyszukuje w tekście piosenki przenośnie i stara się je logicznie wyjaśnić; • umie zaproponować gestodźwięki do akompaniamentu przy piosence.
MUZYKA I PRZYRODA	• potrafi zaśpiewać w grupie *Zieloną piosenkę*; • nuci w grupie melodię refrenu piosenki *Jesienna bossa nova*; • wykonuje w grupie ćwiczenia głosowe; • wie, kim był Stanisław Moniuszko, potrafi wymienić dwie jego kompozycje, w tym tytuł co najmniej jednej opery; • zna terminy solo i tutti; • zna nazwy głosów męskich: tenor i bas	• śpiewa solo fragmenty *Zielonej piosenki* oraz *Jesiennej bossa novy*; • wie, czym jest aparat głosowy człowieka i jak należy o niego dbać; • potrafi opowiedzieć o życiu i twórczości Stanisława Moniuszki, a także o operze jako dużej formie muzycznej; • potrafi określić rodzaj głosu śpiewaka wykonującego słuchaną arię; • umie samodzielnie wyszukać utwory wykonywane przez solistę.
KONCERT NA GŁOSY	• śpiewa w grupie piosenkę *Jesienna bossa nova* oraz refren pieśni *Idą leśni*; • rozumie różnice pomiędzy śpiewem zespołowym jedno – i wielogłosowym; • umie podać różnice między kilkoma zespołami wokalnymi; • akompaniuje na instrumentach perkusyjnych według zapisu piktogramów.	• śpiewa solo fragmenty piosenki *Jesienna bossa nova*; • potrafi zaśpiewać w grupie fragment dwugłosowy piosenki *Jesienna bossa nova*; • umie określić rodzaje zespołów w słuchanych utworach, a także rozpoznać, czy śpiew jest jednogłosowy, czy wielogłosowy, czy a cappella, czy z akompaniamentem; • dzieli się z innymi swoimi doświadczeniami w chórze.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drążek, Agnieszka Sołtysik

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

MUZYKA WOKALNA	• śpiewa w grupie piosenkę *Jesień*; • zna termin inspiracja i rozumie jego znaczenie, podaje przykład inspiracji przyrodą w muzyce; • bierze udział w tworzeniu ilustracji słowno-muzycznej do fragmentu wiersza *Deszcz jesienny* L. Staffa.	• śpiewa solo fragmenty piosenki *Jesień*; • umie zagrać instrumentalne wstawki w piosence; • podaje kilka przykładów inspiracji przyrodą w muzyce; • potrafi wskazać w wierszu słowa oddające nastrój i odgłosy jesiennej pogody;
TROCHĘ MUZYKI NA JESIEŃ	• śpiewa w grupie refren piosenki *Nauka w wannie*; • umie powiedzieć własnymi słowami, na czym polega praca kompozytora; • bierze udział w zabawie opartej na tekście prawa Archimedesa.	• śpiewa w grupie piosenkę *Nauka w wannie* oraz solo fragmenty piosenki *Jesień*; • wie, na czym polega praca kompozytora, zna kilka nazwisk kompozytorów piosenek; • bierze aktywny udział w zabawie opartej na tekście prawa Archimedesa
ZAWÓD KOMPOZYTOR	• potrafi zaśpiewać w grupie refren piosenki *Nauka w wannie*; • zna nazwiska kilku kompozytorów; • umie podać kilka informacji o życiu i twórczości F. Chopina; • wie, co to jest konkurs chopinowski, zna co najmniej jedno nazwisko zwycięzcy konkursu; • rozumie termin: interpretacja; • gra fragment *Marsza żałobnego* z *Sonaty b-moll* F. Chopina.	• potrafi zaśpiewać w grupie piosenkę *Nauka w wannie*; • umie wymienić nazwiska wielu kompozytorów polskich i zagranicznych; • potrafi opowiedzieć własnymi słowami o życiu i twórczości F. Chopina, umie wymienić podstawowe gatunki muzyczne przez niego komponowane; • umie powiedzieć kilka zdań na temat konkursu chopinowskiego, zna co najmniej dwa nazwiska słynnych pianistów – zwycięzców konkursu; • potrafi interpretować dowolną piosenkę w ciekawy sposób; • gra jeden z głosów *Marsza żałobnego* w wykonaniu wielogłosowym.
Z HISTORII MIĘDZYNARODOWEG O KONKURSU IM.F.CHOPINA	• potrafi zaśpiewać w grupie refren piosenki *Nauka w wannie*; • zna nazwiska kilku kompozytorów; • umie podać kilka informacji o życiu i twórczości F. Chopina; • wie, co to jest konkurs chopinowski, zna co najmniej jedno nazwisko zwycięzcy konkursu; • rozumie termin: interpretacja; • gra fragment *Marsza żałobnego* z *Sonaty b-moll* F. Chopina.	• potrafi zaśpiewać w grupie piosenkę *Nauka w wannie*; • umie wymienić nazwiska wielu kompozytorów polskich i zagranicznych; • potrafi opowiedzieć własnymi słowami o życiu i twórczości F. Chopina, umie wymienić podstawowe gatunki muzyczne przez niego komponowane; • umie powiedzieć kilka zdań na temat konkursu chopinowskiego, zna co najmniej dwa nazwiska słynnych pianistów – zwycięzców konkursu; • potrafi interpretować dowolną piosenkę w ciekawy sposób; • gra jeden z głosów *Marsza żałobnego* w wykonaniu wielogłosowym.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drążek, Agnieszka Sołtysik

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

POD WODZĄ BATUTY – ORKIESTRA SYMFONICZNA	• umie zaśpiewać w grupie jedną z melodii piosenki *O, o, o! – Orkiestra*; • wie, co to jest orkiestra symfoniczna, strojenie instrumentów; • umie powiedzieć, jak stroi się instrumenty strunowe, dęte, niektóre perkusyjne • zna nazwy różnych instrumentów; • umie odczytać schemat orkiestry symfonicznej.	• umie zaśpiewać jedną z melodii piosenki *O, o, o! – Orkiestra* z towarzyszeniem drugiej melodii; • potrafi przyporządkować instrumenty do odpowiednich grup; • aktywnie wykonuje eksperymenty ze strojeniem instrumentów, wyciągając poprawne wnioski; • po wysłuchaniu *Szeherezady* potrafi opowiedzieć o nastroju i instrumentach charakteryzujących postacie z baśni.
SYLWETKI SŁYNNYCH DYRYGENTÓW	• potrafi zaśpiewać w grupie wszystkie melodie piosenki *O, o, o! – Orkiestra*; • umie zaśpiewać w grupie pieśń *Maki*; • wie, kim jest dyrygent oraz zna terminy: partytura, batuta; • potrafi odczytać kilka oznaczeń z partytury orkiestrowej; • akompaniuje w zespole na instrumencie perkusyjnym wg zapisu w partyturze.	• potrafi zaśpiewać piosenkę *O, o, o! – Orkiestra* w tercecie; • umie zaśpiewać solo fragment pieśni *Maki*; • umie opisać własnymi słowami rolę dyrygenta w przygotowaniu i wykonaniu koncertu; • potrafi znaleźć w nutach partytury wybrane oznaczenia i wyjaśnić ich rolę; • dyryguje zespołem instrumentalnym podczas utworu J. Straussa; • sprawnie odczytuje rytmy z partytury dla orkiestry towarzyszącej piosence *Maki*
SYMFONIA DŹWIĘKÓW	• umie zaśpiewać w grupie *Odę do Radości*; • wie, co to jest symfonia • zna nazwisko L. van Beethoven; • zna nazwę głosu ludzkiego – baryton.	• umie podać kilka informacji o Beethovenie jako wielkim symfoniku; • potrafi własnymi słowami opowiedzieć o wrażeniach po wysłuchaniu utworu; • umie zagrać ze słuchu fragment *Ody do Radości*.
W KRĘGU ŚWIĄTECZNYCH TRADYCJI	• śpiewa w grupie piosenkę *Pojedziemy saniami* i kolędę ukraińską *Nowa radist stała*; • gra na flecie przydzielony fragment pastorałki.	• śpiewa w grupie łącznik w piosence *Pojedziemy saniami* i solo całą piosenkę; • umie samodzielnie rozczytać partię dzwonków w pastorałce.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drążek, Agnieszka Sołtysik

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

BOŻE NARODZENIE W DAWNYCH I NOWYCH KOLĘDACH	• śpiewa w grupie wybraną piosenkę lub kolędę; • potrafi rozpoznać rodzaje chórów w słuchanych kolędach; • gra fragment pastorałki.	• śpiewa w grupie pastorałkę *A spis Bartek* w układzie dwugłosowym; • potrafi wymienić rodzaje chorów, a także określić ich skład głosów; • umie zagrać akompaniament gitarowy do pastorałki; • gra fragment pastorałki w układzie wielogłosowym; • próbuje dobrać akompaniament harmoniczny do kolędy *A wczora z wieczora.*
KOLĘDY I PASTORAŁKI ŹRÓDŁEM INSPIRACJI KOMPOZYTPORÓW	• śpiewa w grupie kolędy i pastorałki; • potrafi zagrać partię jednego głosu pastorałki.	• potrafi rozpoznać kolędę zacytowaną przez F. Chopina w *Scherzu h-moll*; • gra kolędę *Lulajże Jezuniu* w układzie dwugłosowym.
TAŃCE KRÓLEWSKIE I CESARSKIE	• wie, że na przestrzeni wieków tańczono różne tańce; • wie, kim był J. Strauss (syn); • wie, kim byli król Zygmunt Stary i królowa Bona, potrafi nazwać epokę, w której panowali; • potrafi określić charakter muzyki w utworze *Rex* z uwzględnieniem kontrastów między obiema częściami; • zna podstawowe kroki pawany; • wie, kim był M. Gomółka.	• umie wymienić nazwy kilku starszych i nowszych tańców; • podaje kilka faktów o J. Straussie (synu); • potrafi krótko opowiedzieć o *Melodiach na Psałterz polski* Mikołaja Gomółki.
TAŃCE NA STYCZNIOWY MRÓZ	• umie zaśpiewać w grupie melodię kanonu *Rytmy synkopowane* na tle głosu towarzyszącego; • zna nazwy wybranych tańców latynoamerykańskich: rumby, samby, cza-czy; • umie określić cechy charakterystyczne rumby na podstawie przykładu muzycznego; • zna podstawowy krok samby.	• umie zaśpiewać solo melodię kanonu *Rytmy synkopowane* na tle głosu towarzyszącego; • potrafi własnymi słowami opisać różnice między muzyką samby i rumby.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drążek, Agnieszka Sołtysik

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

TAŃCE NA STYCZNIOWY MRÓZ	• próbuje zaśpiewać piosenkę *Rytmy synkopowane* w kanonie dwugłosowym; • zna zasadę wykonywania kanonu; • umie zaśpiewać w grupie piosenkę *Tańczymy cza-czę*; • rozumie różnicę między pauzą półnutową i całonutową (długość trwania, zapis); • zna podstawowy krok cza-czy.	• umie zaśpiewać *Rytmy synkopowane* w kanonie dwugłosowym; • potrafi zaimprowizować rytmy do taktów z pauzami; • umie zatańczyć w parze podstawowy krok cza-czy.
MUZYKA CIAŁA - BALET	• potrafi wyjaśnić, czym jest balet; • zna tytuły kilku słynnych baletów i nazwiska ich twórców; • wie, kim był Piotr Czajkowski; • aktywnie uczestniczy w zabawach muzycznych.	• zna treść poznanych na lekcji baletów; • umie opisać główną bohaterkę *Tańca Cukrowej Wróżki* na podstawie charakteru słuchanej muzyki; • potrafi rozpoznać barwę czelesty.
BALET KLASYCZNY CZY TEATR RUCHU	• zna tytuły kilku słynnych baletów i nazwiska ich twórców; • wie, kim był Igor Strawiński i Karol Szymanowski; • aktywnie uczestniczy w tworzeniu ilustracji dźwiękowej do utworu K. Szymanowskiego.	• zna treść poznanych na lekcji baletów; • umie zauważyć i opisać różnice między muzyką I. Strawińskiego a przykładami XIX wiecznych baletów P. Czajkowskiego; • zgłasza ciekawe propozycje rozwiązań do ilustracji dźwiękowej.
KAROL SZYMANOWSKI – SPOTKANIE Z KOMPOZYTOREM	• zna podstawowe fakty z życia i twórczości kompozytora; • zna tytuły najwybitniejszych dzieł kompozytora; • wie, do muzyki jakich regionów nawiązywał w swej twórczości kompozytor; • potrafi odróżnić oryginalną muzykę ludową od jej artystycznego opracowania.	• potrafi wyjaśnić znaczenie twórczości K. Szymanowskiego dla rozwoju kultury polskiej; • umie zaimprowizować melodię na dźwiękach skali góralskiej; • potrafi zagrać a vista fragment *Etiudy b-moll*.
JAK POWSTAJE MUZYKA	• potrafi zaśpiewać kanon *Ding, dong* w grupie unisono; • rozumie znaczenie terminów: rytm (również w sensie pozamuzycznym), metrum oraz tempo; • zna podstawowe wartości rytmiczne nut i pauz oraz wie, jakie są relacje czasowe między nimi; • zna niektóre oznaczenia metrum i wie, co jest ich miarą taktu; • zna niektóre określenia tempa w języku włoskim; • wie, co to jest metronom i do czego służy;	• potrafi zaśpiewać *Ding, dong* w kanonie; • umie podać przykłady rytmu w przyrodzie i architekturze; • potrafi określić środki muzyczne zastosowane w utworze K. Szymanowskiego; • tworzy proste rytmy w podanym metrum; • umie rozpoznać metrum słuchem; • potrafi zastosować zmiany tempa w praktyce; • wyczuwa zmiany tempa w utworze J. Brahmsa i reaguje na nie ruchem.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drążek, Agnieszka Sołtysik

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

JAK POWSTAJE MUZYKA	• potrafi zaśpiewać w grupie unisono melodię kanonu *Ding, dong* oraz jedną z melodii *Jednej pieśni*; • zna terminy: melodia, notacja muzyczna, dynamika, artykulacja; • zna zagadnienia związane z zapisem nut na pięciolinii. • zna niektóre oznaczenia dynamiczne; • potrafi w grze na instrumencie zastosować zmiany tempa i dynamiki.	• potrafi zaśpiewać w dwugłosie kanon *Ding, dong* oraz jedną z melodii *Jednej pieśni*; • zna i rozumie niektóre włoskie określenia dynamiki i artykulacji; • w słuchanym utworze potrafi określić kierunek melodii oraz zmiany tempa, dynamiki i artykulacji; • potrafi przeczytać głosem zapis melodii *Wlazł kotek*; • potrafi uzupełnić zapis melodii *Siała baba mak* oraz zaproponować tempo, dynamikę i artykulację w tym utworze.
JAK POWSTAJE MUZYKA	• umie zaśpiewać w grupie *Jedną pieśń;* • rozumie terminy: harmonia i barwa w odniesieniu do muzyki; • wie, co to jest trójdźwięk. • umie odnaleźć w nutach oznaczenia omawianych elementów muzyki.	• umie zaśpiewać wybrany głos pieśni podczas śpiewu wielogłosowego; • próbuje dobierać właściwe akordy do melodii *Wlazł kotek.* • umie odnaleźć w zapisie nutowym trójdźwięki; • słucha utworu *Kot i mysz* F. Rybickiego w skupieniu, śledząc partyturę – wskazuje na zgodność i różnice między nią a nagraniem.
EKSPERYMENTY KOMPOZYTORÓW	• śpiewa w grupie piosenkę *Wiosna – ach, to ty*; • potrafi wymienić nazwy kierunków muzycznych XX wieku; • zna nazwiska kompozytorów: K. Penderecki, W. Lutosławski; • poszukuje informacji w dostępnych źródłach.	• śpiewa solo fragmenty piosenki; • aktywnie uczestniczy w eksperymentach z muzyką współczesną – zabawach twórczych z użyciem technik aleatorycznych, sonoryzmu; • potrafi opowiedzieć o roli barwy dźwięku i dynamiki w słuchanych utworach; • przygotowuje nagrania muzyki konkretnej.
MUZYCZNE DZIEŁA	• śpiewa w grupie piosenkę *Obcy świat*; • bierze aktywny udział w tworzeniu *Wiosennej pobudki*; • umie wykorzystać wiadomości dotyczące zapisu nutowego w zabawach i ćwiczeniach; • wie, co to jest „Warszawska Jesień”.	• potrafi zagrać wstawki instrumentalne w piosence *Obcy świat*; • bierze aktywny udział w tworzeniu klasowego utworu – indywidualnie lub w grupie; • korzysta z programów komputerowych do edycji i obróbki dźwięku; • poszukuje i gromadzi informacje na temat najnowszych trendów muzycznych.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drążek, Agnieszka Sołtysik

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA	• zna nazwy regionów folklorystycznych wschodniej Polski: Podlasie, Lubelszczyzna, Rzeszowszczyzna; • potrafi wymienić i wie, jak wyglądają instrumenty ludowe: harmonia, suka biłgorajska, cymbały; • potrafi zagrać w grupie melodię *Lasowiaka*; • wie, kim był W. Lutosławski.	• publikuje przygotowane dzieło na stronie szkoły z zachowaniem praw autorskich; • wykazuje się twórczą inwencją podczas przeprowadzania eksperymentów brzmieniowych z bębenkiem; • umie powiedzieć dwa, trzy zdania na temat twórczości W. Lutosławskiego; • rozpoznaje, w których częściach *Tańca* W. Lutosławskiego pojawiają się fragmenty melodii *Lasowiaka*; • bierze aktywny udział w tańcach ludowych.
MISTRZOWIE INSTRUMENTÓW	• śpiewa w grupie refren pieśni *Funiculì, funiculà*; • wie, kogo nazywa się wirtuozem; • wie, kim był N. Paganini i H. Wieniawski; • potrafi wymienić nazwiska wirtuozów poznanych w ubiegłych latach.	• śpiewa solo fragment pieśni *Funiculì, funiculà*; • potrafi podać kilka informacji o N. Paganinim i H. Wieniawskim; • potrafi opowiedzieć krótko o jednym z wirtuozów poznanych w ubiegłych latach.
WSPÓŁCZESNI WIRTUOZI	• śpiewa w grupie fragment piosenki *Żyj kolorowo*; • bierze aktywny udział w akompaniowaniu do części instrumentalnej piosenki; • potrafi wymienić nazwiska kilku współczesnych wirtuozów;	• potrafi podać kilka informacji o współczesnych wirtuozach; • umie podać kilka informacji o K. Komedzie; • potrafi zaimprowizować grę na instrumencie perkusyjnym;
ZAPROSZENIE NA KONCERT	• śpiewa w grupie zwrotki i refren (próbuje śpiewać w dwugłosie) pieśni *Funiculì, funiculà*; • śpiewa w grupie fragment piosenki *Żyj kolorowo*; • wie, co znaczy wyraz filharmonia; • wie, jak znaleźć ofertę koncertową w okolicy miejsca zamieszkania; • potrafi własnymi słowami wyjaśnić znaczenie akustyki w sali koncertowej; • potrafi wymienić kilka czynników wpływających na akustykę w sali koncertowej; • umie wytłumaczyć dwa znaczenia wyrazu koncert.	• śpiewa solo zwrotki piosenki *Funiculì, funiculà*, a refren w duecie na dwa głosy; • umie płynnie zagrać jeden z utworów z kącika *Zostań wirtuozem*; • aktywnie uczestniczy w przygotowywaniu klasowego koncertu; • potrafi wyszukać w dostępnych źródłach nagrania z literatury muzycznej, stosując zasady poszanowania praw autorskich i wykonawczych.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drążek, Agnieszka Sołtysik

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

MUZYKA NASZYCH SĄSIADÓW	• śpiewa w grupie piosenkę *To stop the train*; • zna nazwiska kompozytorów: P. Czajkowski, B. Smetana; • umie zagrać fragment melodii *Wełtawy.*	• śpiewa w kanonie i z gestami piosenkę *To stop the train*; • umie wymyślić i zademonstrować kroki kozaka; • zna włoskie nazwy na określenie tempa wolnego, umiarkowanego i bardzo szybkiego; • potrafi opowiedzieć, kim był Piotr Czajkowski, zna tytuły kilku jego utworów; • własnymi słowami określa tempo i charakter słuchanej muzyki.
MUZYKA EUROPY	• śpiewa w grupie kanon *To stop the train* i piosenkę *La bella polenta*; • potrafi podać kilka informacji muzycznych związanych z Austrią i Włochami; • zna termin jodłowanie.	• śpiewa solo fragmenty piosenki *La bella polenta*; • potrafi podać tytuły utworów kompozytorów włoskich i austriackich; • wykazuje się wiedzą na temat opery.
Z PIOSENKĄ NA WAKACJE	• w grupie śpiewa piosenki i gra wybrane utwory z repertuaru minionego roku szkolnego; • potrafi wskazać znaki chromatyczne, oznaczenia metrum, wartości rytmiczne i pauzy w zapisie nutowym piosenki *Błękitny czas*; • potrafi zagrać fragment melodii szkockiej *Stare dobre czasy.*	• solo śpiewa piosenki i gra wybrane utwory z repertuaru minionego roku szkolnego; • potrafi zagrać II część melodii szkockiej *Stare dobre czasy.*

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drążek, Agnieszka Sołtysik

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019